

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

מזן התלמוד בכורות ח', א'

למאי נפקא מינה? לכדבר מרי בריה דרב כהנא, דאמר רב מרי בריה דרב כהנא: בדק בקינה של תרנגולין מערב יום טוב ולא מצא בה ביצה, ולמחרת חשכים ומצא בה ביצה - מותרת באכילה ביום טוב. אימר לא בדק יפה; והלא בדק יפה? אימר יצתה רובה וחזרה.

למאי נפקא מינה - מה יוצא מזה למעשה? / מה ההבדל ההלכתי? בריה - בנו. אימר - אמור, נתי, אפשר לומר

הסבר: הגמרא דנה בידיעה מעניינת על התרנגולת: היא אינה מטילה ביצים בלילה. לכן, אם אדם בדק בערב יום טוב ולא מצא ביצה, ובבוקר מצא ביצה בקן - אפשר לומר שאולי הוא לא בדק היטב, או שהביצה בעצם התחילה לצאת כבר לפני יום טוב וחזרה.

על המפה | ירושלים - הר המוריה

בלבה של ירושלים, על הר המוריה, נמצא הר הבית - המקום שבו עמדו בית המקדש הראשון שבנה שלמה המלך ובית המקדש השני. ירושלים הייתה בירת ממלכת ישראל, ובית המקדש היה המרכז הרוחני של העם היהודי. לקראת חנוכת המקדש אסף שלמה את זקני ישראל ואת העם כולו לירושלים, ובחג הסוכות הגיעו המוני עולי רגל מכל רחבי הממלכה - מלבוא חמת עד נחל מצרים " (מלכים א', ח', ס"ה). במעמד הגדול הוכנס ארון ברית ה' למקדש, שלמה נשא תפילה, והעם חגג בשמחה גדולה. בית המקדש חרב לפני שנים רבות, אך קדושת הר הבית ומקומו של המקדש נשארו מרכזיים בתודעתו ובתפילתו של עם ישראל. על פי ההלכה, בית המקדש העתידי ייבנה באותו מקום.

מבט אל הר הבית מדרום - כיום (Wikipedia, Andrew Shiva)

סדר קדשים | מסכת בכורות ב' - ח'
חג סוכות | ט' - ט"ו בתשרי תשפ"ז (20-26 לספטמבר 2026)

"כי ביום הזה יכפר עליכם,
לטהר אתכם מכל חטאתיכם"
(ויקרא ט"ז)

וחג
סוכות
שמח!

איור המחשה שנוצר באמצעות ביה מלאכותית (AI)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:56	כניסת שבת: 18:28
יציאת שבת: 19:07	יציאת שבת: 19:27
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 18:13	כניסת שבת: 18:31
יציאת שבת: 19:09	יציאת שבת: 19:46

התבוננו היטב בציר וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הדמות המרכזית העומדת לפני העם ומברכת אותו?
- 2 מהו האירוע אליו התכנסו כל העם ובאיזה חודש התרחש?
- 3 מה נושאים הכהנים במרכז האירוע בדרכם אל בית המקדש?
- 4 ציינו לפחות 3 כלי נגינה באירוע.
- 5 מצאו באירוע לפחות 3 פריטים שאינם שייכים לתקופה. מהם?

תלמוד

חושבים

שוא קוראים

דף ב': מסכת בכורות

מסכת בכורות עוסקת בענייני קודשים - קורבנות, והיא המסכת היחידה מבין המסכתות העוסקות בדיני קודשים שהלכותיה נוגעות גם לימינו. מסכתות זבחים ומנחות עוסקות בענייני קורבנות ועבודתם, ומאחר שבעוונותינו בית המקדש חרב ואיננו מקריבים קורבנות, אין ההלכות שבמסכתות אלו מעשיות לימינו. לעומת זאת, מסכת בכורות עוסקת במצוות "בכור". באילו בכורים?

בכור אדם - כל בכור לאמו, צריך אביו לפדותו אצל הכהן במלאת לו שלושים יום, בנתינת חמישה סלעים לכהן.

"פטר חמור" - הבכור של האתון. יש מצוה לפדות אותו תמורת ששה וילתת את השוה לכהן. אם לא, יש לערוף את הבכור.

בכור בהמה טהורה - יש מצוה לתת אותו לכהן וחלה עליו קדושת קורבן.

מה משותף לבכור אדם, לפטר חמור ולבכור בהמה טהורה, ומה ההבדל ביניהם?

דף ג': מה עושים היום עם בכורות?

למדנו שבבכור בהמה טהורה צריך לתת לכהן והוא קדוש בקדושת קורבן. היום איננו יכולים להקריב קורבנות, מה עושים עם הבכורות הרבים שנוצרים בפרטות? מאחר שאי אפשר להקריב את הבכור, שהבעלים לא יקדישו אותו לקורבן. רעיון זה אינו מהנה פתרון, מפני שהבכור נהיה קדוש מעצמו בקדושת קורבן גם אם הבעלים לא הקדישו אותו. מה עושים? הרי אסור אפילו לגזוז את הצמר שלו, אסור לעבוד בו ואסור לשחוט אותו. מצוות בכור קיימת רק בבהמה ששייכת כולה ליהודי, אך מצוה זו אינה נוגעת כמובן בבהמה השייכת לנוכרי, והיא גם אינה נוגעת בבהמה השייכת בשותפות ליהודי ולנוכרי. לכן נוהגים למכור לנוכרי חלק מן הבהמה, וכן הבכור שיוצא אינו קדוש בקדושת בכור.

משפחה יהודית מגדלת פרות יחד עם שותף שאינו יהודי. לפי מה שלמדנו, מדוע הדבר משנה את דינו של הבכור?

דף ה': פטר חמור

אמר רבי חנינא: שאלתי את רבי אליעזר בבית המדרש הגדול: מה נשתנו פטרי חמורים מפטרי סוסים וגמלים? כלומר, מדוע התורה ציותה מצוה פטר חמור רק על בכורות החמורים ולא על בכורות הסוסים והגמלים למשל? אמר לי: נזרת הכתוב היא. החמורים סיעו לבני ישראל בשעת יציאתם ממצרים, כי מפני נזרת הקב"ה שבני ישראל יצאו ברכוש גדול ממצרים, יצא כל יהודי ממצרים עם חמורים חזקים טעונים כסף וזהב ממצרים.

הסיבה למצוות פטר חמור היא שהחמורים עזרו לבני ישראל ביציאת מצרים. מה לדעתכם אפשר ללמוד מכך על הכרת הטוב?

דף ד': נקודות בספר התורה

בדף זה לומדים על המילה "אהרן" המופיעה בחומש במדבר, שבספר התורה ויש מעליה נקודות. יש עוד עשר מילים בתורה שכאשר כותבים אותן בספר התורה מוסיפים מעליהן נקודות. במסכת אבות דרבי נתן מפורטים מקומות אלו עם הדרשות הנלמדות מהן.

עזרא הסופר הורה לכתוב את הנקודות הללו בספר התורה כדי לרמז על הלכות שנגמרו בעל פה. עזרא הסופר היה כה גדול בתורה, עד שנאמר כי אם היה חי לפני משה רבנו היתה התורה נמסרת על ידו.

מה אפשר ללמוד מכך שחכמים מצאו משמעות אפילו בפרטים קטנים כמו נקודות מעל האותיות?

4260	3930	3880	3828	3728	3408		3340	2934		2883		2448	2448		2238	1948	0	מספר השנה
																		השנה
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	המלכה אסתר	חורבן בית המקדש ה-1	חורבן בית המקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	יציאת מצרים	אפרים ומנשה	יציאת מצרים	אברהם אבינו / שרה	בריאת העולם	השנה

ישראל

נחברותא

חושבים

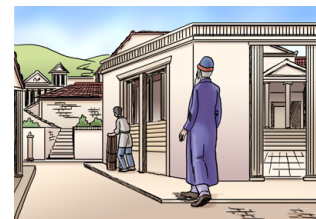
אלים

דף ח': הקיסר ורבי יהושע בן חנניה

פעם אחת שוחח הקיסר עם רבי יהושע בן חנניה ונזכר בחוכמתו המופלגת. אמר לו הקיסר: מאחר שאתה חכם, לך תתנוח עם חכמי אתונה ונצח אותם בויכוח. נסע רבי יהושע בן חנניה לאתונה ושאל קצב אחד: היכן מקום מושבם של חכמי אתונה? אמר לו הקצב: אני מפחד לגלות לך, כי הם אכזריים מאוד, ומי שמגלה היכן מקום מושבם, הם הורגים אותו!

אמר לו רבי יהושע בן חנניה, עשה כך. קח חבילת של קנים ולך לפני בדרך אל מקום מושבם. כשנגיע ליד הפתח של המבנה שהם יושבים בו, אל תצביע,

אלא הורד לרנע קצר את הקנים כאילו אתה מבקש לנוח קצת ותמשיך בדרךך, ואני כבר אבין היכן הם יושבים

דף ו': פדיון הבן הראשון

כל בן שהוא בכור ולא היו לאמו לידות לפניו, חייב בפדיון הבן. בהגיעו לגיל שלוש יום, אביו פודה אותו אצל הכהן בנתינת חמישה סלעים.

בדפים אלו לומדים על פדיון הבכורים הראשון, שנעשה במדבר סיני. הבכורים אז נפדו על ידי שבט לוי, ופדיון זה היה מקור הקדושה של הלויים. האם מספר הבכורים ומספר הלויים היה זהה? לא. היו יותר בכורים מלויים. כיצד נפדו הבכורים הנותרים לאחר שנגמרו הלויים שכבר פדו בכור כנגדם? בכורות אלו נפדו על ידי חמישה סלעים, כפי שעושים בימינו. איך ידעו איזה בכור נפדה על ידי לוי ואיזה בכור צריך לתת חמישה סלעים? משה רבנו העמיד קלפי ובה עשרים ושנים אלף פתקים שכתוב עליהם "בן לוי" - כמספר הלויים, ועוד מאתיים שבעים ושלושה פתקים שכתוב עליהם "חמשת שקלים" - כמנין הבכורים שעדפו על הלויים. מי שעלה בידו פתק "בן לוי", אמר לו משה: "כבר פדאך בן לוי". מי שעלה בידו פתק "חמשת שקלים" היה צריך לפדות את עצמו בחמישה שקלים.

למה לדעתכם השתמשו בהגרלה ולא פשוט בחרו בעצמם?

דף ז': דבש דבורים

מדוע מותר לאכול דבש דבורים? הרי הוא יוצא מגוף הדבורה, והדבורה טמאה. תשובת התלמוד היא שהדבש טהור מפני שהדבורים רק מכניסות את החומר למחציתו ומצייצות אותו בחצה כשהוא דבש, אך הדבש אינו נוצר מתוך גופן. הרמב"ם מרחיב להסביר: הדבורים מכניסות לפיהן את מה שהן לוקטות, ופולטות אותו בכנרת.

לפי מה שלמדנו, האם הדבש נחשב חלק מגוף הדבורה? הסבירו מדוע

שאלות השבוע

- למה מוכרים חלק מן הבהמה לגוי?
- מי היה ראוי להוריד את התורה חוץ ממשה רבנו?
- מה היה תפקידם של החמורים ביציאת מצרים?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית! והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@talmudisraeli.co.il ישי לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

חידה!

השלימו את הפסוקים הבאים ממגילת קהלת:

"הבל הבלים אמר קהלת, הבל הבלים הכל"

"דור הולך ודור בא, והארץ לעולם"

"עת לבכות ועת , עת ספוד ועת רקוד."

"טו שם משמן טוב, ויום המוות מיום"

5780

ה'תש"פ

5778

ה'תשע"ח

התשכ"ט

5727

ה'תשכ"ז

5708

ה'תש"ח

5707

ה'תש"ז

5699

ה'תרצ"ט

5657

ה'תר"ץ

5323

ה'רמ"ח

5260

ה'ת"ס

5258

גירוש ספרד

4900

הרמב"ם

4800

רש"י

4650

רבי סעדיה גאון

4260

ימי הביניים תקופת הראשונים

2019

שנת תש"פ

2017

שנת תש"ח

1969

שנת תשכ"ט

1967

שנת תשכ"ז

1948

שנת תש"ח

1947

שנת תש"ז

1939

שנת תרצ"ט

1897

שנת תר"ץ

1500

שנת ה'ת"ס

1492

גירוש ספרד

1492

גירוש ספרד

1492

גירוש ספרד

1492

גירוש ספרד

1492

גירוש ספרד

1492

גירוש ספרד

1492

גירוש ספרד

דבר תורה

לאחר ימי הדין הארוכים, שהיו מלאים ביראה, פחד ותחושת כניעה מול ה', אנו עוברים בבת אחת אל חג הסוכות. **המעבר הזה מייצג מהפך נפשי שלם: ממתח וסגירות – אל חג שכולו אהבה, קרבה ושמחה.** בימים הנוראים הפעולה הנפשית שלנו הייתה התכנסות פנימה. ואילו בסוכות, התורה דורשת מאיתנו לעשות בדיוק את ההפך – לצאת החוצה. אנו עוזבים את הבית המוגן, יוצאים אל הטבע, אל האוויר הפתוח, ומתחברים מחדש למציאות ולחיים עצמם. כאן טמון החידוש העצום של היהדות, שמבדיל אותה מתפיסות רוחניות אחרות בעולם: הקדושה האמיתית אינה נשארת "למעלה", מנותקת ומסתגרת בשמיים או בתוך בתי הכנסת. מטרת התורה היא להוריד את הרוחניות הגבוהה ביותר אל תוך המציאות החומרית היום-יומית שלנו. **בסוכה אנו מקדשים את הפעולות הכי פשוטות – האכילה, השנה, והשיבה עם החברים והמשפחה תחת כיפת השמיים.** זוהי התכלית: גילוי אור ה' בתוך החיים המעשיים.

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער בבית: אורי בן ה-11 קבע עם כמה מחבריו להתנדב לפני חג הסוכות ולעזור למשפחות של נשות מילואים להרכיב את הסוכות ולסדר את החצרות. הוא חיכה ליום הזה מאוד, והחברים כבר קבעו ביניהם את מקום המפגש. בבוקר ההתנדבות אבא של אורי לא הרגיש טוב וביקש ממנו להישאר בבית ולעזור לו. לאורי יש אחים גדולים שיכולים לעזור בבית, אבל אבא אמר שהוא זקוק דווקא לעזרתו של אורי בהרכבת קישוט מסוים. אורי התלבט מאוד.

מצד שני:

אבא של אורי ביקש ממנו באופן אישי להישאר ולעזור לו. גם אם יש אחים שיכולים לעזור, אורי צריך להתחשב באביו ולכבד את בקשתו, במיוחד כשהוא אינו מרגיש טוב.

מצד אחד:

אורי טען שהוא כבר התחייב לחבריו, ויש משפחות שמחכות לעזרתם. בנוסף, אחיו הגדולים יכולים לעזור בבית, ולכן אולי נכון שייצא להתנדבות כפי שתכנן.

... מה צאתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפללתם 'עליה אתם מוזמנים לשלף אתנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

חמד של מושג

סוכות וחונכת המקדש

ספר מלכים מספר כי שלמה וכל ישראל חגגו יחד במשך ארבעה עשר יום – שבעה ימים של חונכת המקדש ושבעה ימים של חג. אל ירושלים הגיע קהל עצום מכל רחבי הממלכה, ולאחר החג שלח שלמה את העם לביתו. המקרא מתאר את הרגע המיוחד במילים: "וילכו לאהליהם, שמחים וטובי לב". חג הסוכות, שנקרא בתורה גם **"זמן שמחתנו"**, קיבל באותה שנה משמעות מיוחדת: עם ישראל כולו התכנס בירושלים, בבית המקדש, לעבודת ה' ולשמחה משותפת.

האתגר השבועי

יום כיפור הוא זמן של חשבון נפש ותיקון. חשבו על אדם אחד שהייתם רוצים לשפר איתו את הקשר – ובצעו השבוע מעשה אחד קטן של פיוס, סליחה או ויתור. אתם בפנים? ♥

דמות השבוע | שלמה המלך

שלמה המלך, בנו של דוד המלך, היה המלך השלישי של עם ישראל ונודע בחוכמתו הגדולה. כאשר ה' נגלה אליו בגבעון, ביקש שלמה "לב שמע לשפט את עמך" – חכמה והבנה כדי להנהיג את העם כראוי. **גולת הכותרת של מלכותו הייתה בניית בית המקדש הראשון בירושלים, מפעל שאביו דוד ביקש להקים.** לאחר השלמת הבנייה, הקהיל שלמה את זקני ישראל ואת העם לירושלים, והכוהנים הכניסו את ארון ברית ה' אל קודש הקודשים. שלמה נשא תפילה גדולה לפני ה', ובה ביקש שהמקדש יהיה מקום לתפילה, לתשובה ולבקשת רחמים מאת ה'. במעמד המיוחד ירד כבוד ה' על הבית, וכל העם ראה והשתחוה.

דמותו של שלמה על בול מועדים לשמחה ה'תשכא משנת 1960 בעיצובו של א. קלדרון (Wikipedia)

תשובות

הציור השבועי

1. שלמה המלך.
2. לחונכת בית המקדש הראשון, בחודש תשרי.
3. את ארון ברית ה'.
4. חצוצרות, תופים, מצלתיים, כינורות ועוד.
5. אופניים, בקבוק פלסטיק, ספינת אוויר ואנטנה סלולרית.

חידה

הבל, עומדת, לשחוק, היוולדו